

Murarze (maçons): Detlaff Fr.
Rzeźnicy (bouchers): Mechliński A.
Wyszynnik trunków (spiritueux):
Tissler L.

SOBIESIERZNIÉ.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Brodnica, distr. de Brodnica, sąd pow. Brodnica, sąd okr. Toruń, 175 miesz. (13 km) & Szembruk & Rogoźno Zamek & Lasin.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Lyskowski Konst. (385).
Kłodzieje (charrons): Łęgowski W.
Zolazdy (menuisiers): Łęgowski W.
Zajazdy (auberges): Kamiński M.

SOBÓTKA.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Grudziądz, sąd pow. Grudziądz, sąd okręgowy Grudziądz, 69 miesz. (4 km) & Szembruk & Rogoźno Zamek & Lasin.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Parolitz Carl (128).

SOCHY.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Działdowo, distr. de Działdowo, sąd pow. Działdowo, sąd okręgowy Toruń, 150 miesz. (4 km) & Mława.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Kuchmeister Kar. (65).
Ciołosi (charpentiers): Grabowski G.
Kolonjalne artykuły (épiciers): Bucholska A.
Stolarze (menuisiers): Teszner J.

SOMONINO.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Kartuzy, distr. de Kartuzy, sąd powiatowy trib. de distr. Kartuzy, sąd okr. Starogard, 412 miesz. (1 km) & Hopowo & Kartuzy.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Flisikowski Józ. (92) — Komar M. (120).
Kolonjalne art. (épiciers): Pakur L.
Młyn (moulins): Litewski M.
Tartaki (scieries): Litewski Maks.
Zajazdy (auberges): Geisler E.

SOPIESZYNO.

Wies i majątek, V-go et propr.fonc., powiat Morski, distr. Morski, sąd powiatowy trib. de district Wejherowo, sąd okr. Starogard, 499 miesz. (7 km) & Wejherowo.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Kayserlingk Heintz (312)
Kolonjalne artykuły (épiciers): Stern A.

SOSNÓWKA.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Chelmno, distr. de Chelmno, sąd pow. Chelmno, sąd okr. Toruń, 144 miesz. (8 km) & Szynych & Grudziądz.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Franz Willi i Ernst (65).

SOSNÓWKA.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., pow. Wąbrzeźno, distr. de Wąbrzeźno, sąd pow. Wąbrzeźno, sąd okr. Toruń, 84 miesz. (8 km) & Wąbrzeźno.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Gaebel Rud. (248).

SOŚNO.

Wies i majątek, V-go et propr.fonc., pow. Szepolno, distr. de Szepolno, sąd powiatowy Węchork, sąd okr. Chojnice, 661 miesz. (8 km) & Pruzecz Bag. & Węchork & Sośno & Włocławek.

bork, 1 ow. bork, 1 prot. Gorzalin. Distillerie.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Hintz Frid. (53) — Müller Han. (Grunthal 1580).
Bydło — hand. (march. de bestiaux): Bratz F.
Gorzelnie (distilleries): Kettelhodt L. dr.
Kolonjalne art. (épiciers): Miotz G. — Miotz R. — Nitka W.
Krawcy (tailleurs): Redman J.
Młyn (moulins): Pahl E.
Rzeźnicy (bouchers): Ziętak B.
Sewcy (cordonniers): Marach J. — Schliep B.

SOŚNO KRÓLEWSKIE.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Brodnica, distr. de Brodnica, sąd pow. Brodnica, sąd okr. Toruń, 47 miesz. (4 km) & Najmowo.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Parolitz Carl (128).

SOŚNO SZLACHECKIE.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., pow. Brodnica, distr. de Brodnica, sąd pow. Brodnica, sąd okr. Toruń, 72 miesz. (4 km) & Najmowo.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Chilewski Jan (247).
Ryboldustwo (tâche): Gabrych D.

SPLAWIE.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., pow. Świecie, distr. de Świecie, sąd pow. Świecie, sąd okr. Grudziądz, 74 miesz. (4 km) & Osie.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Bohm Rud. (241).

SREBRNIKI.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Wąbrzeźno, distr. de Wąbrzeźno, sąd pow. Toruń, 325 miesz. (5 km) & Kowalewo, 1 cath.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Maternicki Teod. (115) — Tempiski Franc. (53) — Wojcichowski Józ. (50).
Wiatrak (moulins à vent): Dejewski A.
Wyszynnik trunków (spiritueux): Modrzyński D.

STABLEWICE.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., pow. Chelmno, distr. de Chelmno, sąd pow. Chelmno, sąd okr. Toruń, 322 miesz. (3 km) & Unisław.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Tecklenburg ks. Adolf (641).

Kłodzieje (charrons): Wojtalowicz.
Kowale (forgerons): Markuszewski M. — Piłszczyński S.

STANISLAWIE.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., pow. Świecie, distr. de Świecie, sąd pow. Świecie, sąd okr. Grudziądz, 117 miesz. (6,5 km) Parlin & Korytowo & Terespol. Gorzelnia. Distillerie.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Blümel Albin (447).
Gorzelnie (distilleries): Blümel M.

STANISLAWKI.

Wies i gmina, V-go et commune, pow. Wąbrzeźno, distr. de Wąbrzeźno, sąd pow. Wąbrzeźno, sąd okr. Toruń, 230 miesz. (7,5 km) & Wąbrzeźno.

Konto — hand. (marchands de chevaux): Schlukowski H.
Wiatrak (moulins à vent): Hula J. — Szczepański J.
Zajazdy (auberges): Murawski M.

STANISLAWOWO.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Grudziądz, sąd pow. Grudziądz, 67 miesz. (4 km) Owczarki & Zamek & Lasin.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Kamlahow, dzierz (70).

STANISZEWO.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Kartuzy, t. de distr. Kartuzy, 821 miesz. (2 km) Prokowo & Mirachowo & Kartuzy.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Ptach Bron. (70).
Akuszery (sages-femmes): Szwichenbergowa A.

Kolonjalne art. (épiciers): Zloch A.
Kłodzieje (charrons): Wicli S.
Kowale (forgerons): Stenki A.
Stolarze (menuisiers): Halman A. — Fuhrmann J.
Wyszynnik trunków (spiritueux): XArndt A.

STARA JANIA.

Obszar dworski, Propr.fonc.auton., powiat Gniezno, distr. de Gniezno, sąd pow. Nowe, Gniezno, sąd okr. Grudziądz, 438 miesz. (1 km) linia kol. Smetowo-Starogard & Smetowo-Gorzelnia.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Kurtius Kar. (1803).
Cegielnia (briqueteries): Maerker K., dzierz.
Gorzelnie (distilleries): Maerker K., dzierz.

STARA KISZEWA.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Kościerzyna, sąd pow. Kościerzyna, sąd okręgowy Starogard, 1155 miesz. (12 km) Liniewo & Tomicka J.

Lekarze (médecins): Trybula Ion. dr.
Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Goluński Jan (62) — Łącki And. (50) — Raykowski Hans (Zamek Kiszewski 304) — Zieliński Jerzy (250).
Akuszery (sages-femmes): Pabubicka S.

Apteki (pharmacies): Kalinowski A.
Bławy (tissus): x. Bazar. T. z o. p. — Leja S. — Szarmach J. — Tomicka J.

Brakarskie przedsiębiorstwa (entreprises de ravage): Kosiński Ig.
Cieście (charpentiers): Wołoszyk F.
Dekarze (couvreurs): Biskupski W. — Marchewicz J.

Fryzjerzy (coiffeurs): Grasko A.
Kapelusze damskie (modes): Szarmach.
Kolonjalne art. (épiciers): Giełnert J. — Urban J.

Kłodzieje (charrons): Adrian J.
Konfekcja (confections): Sliwiński J.
Kowale (forgerons): Ciecholiński W. — Cichosz J.

Krawcy (tailleurs): Bukowski W. — Kinder J. — Koliński P. — Osowski D. — Postwa J. — Senko C. — Teclaw A.

Malarze (peintres): Zieliński W.
Meble (meubles): Wołoszyk M.
Murarze (maçons): Kaszubowski J. — Pelowski A. — Pelowski M. — Wyka S.

Piekarze (boulangers): Czecholewski J. — Szwonka E. — Wojwodka I.
Piętmenno materjały (sournil. de bureau): Guzińska Luc.
Różne towary (art. divers): Bala-chowski J. — Biskupski J.
Rymarzy (bourreliers): Bioliński F. — Estkowski F.

Wody mineralne — fabr. (fabr. d'eau minérales): Blokus L.
Wyszynnik trunków (spiritueux): Banach A. — Kosiński Br. — Komorowska K.

STARE MARZY.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Świecie, sąd powiatowy Świecie, sąd okr. Grudziądz, 526 miesz. (3 km) & Górna Grupa & Grudziądz.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Block Willy (63).
Kowale (forgerons): Karpicki P.
Rzeźnicy (bouchers): Miechowicki L.

Stolarze (menuisiers): Hipke F.
Sewcy (cordonniers): Nowak S.
Wiatrak (scieries): Godzowski L.

STARE POLASZKI.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Kościerzyna, tr. de distr. Kościerzyna, tr. de distr. Kościerzyna, tr. de distr. Kościerzyna, 497 miesz. (5 km) Liniewo Pom. & Stare Polaszki & St. Kiszewa, 1 cath.

Właściciele ziemscy (propriétaires fonciers): Gorczyński Franc., dzierz. (89) — Szmidt Henryk (113).

Kolonjalne art. (épiciers): Hammer J.
Kowale (forgerons): Gleffo A.
Krawcy (tailleurs): Kawiński F. — Złotowski S.

Rzeźnicy (bouchers): Dysarz J.
Stolarze (menuisiers): Klimmek W.
Sewcy (cordonniers): Bagnutzi S. — Hofmann A. — Paszyk T.
Wyszynnik trunków (spiritueux): Chmura J. — Zolądek J.
Zegarmistrz (horlogers): Muszyński Br.

STARKOWAHUTA.

Wies i gmina, V-go et commune, powiat Kartuzy, tr. de distr. Kartuzy, tr. de distr. Starogard, 313 miesz. (1 km) & Hopowo & Kartuzy.

Cegielnie (briqueteries): Hardko H.
Kolonjalne artykuły (épiciers): Biolański J. — Meyer J.
Kłodzieje (charrons): Neubauer L.
Kowale (forgerons): Brauer M.

STAROGARD.

Miasto pow. (z przedmiściami Freda i Hermanowo), 108 m. n. puz. morza, siedziba sądu pow. i sądu okr., sąd apel. Toruń, 11 000 miesz. linie kol.: Tczew-Chojnice, Skarszewy-Smetowo & Władze i samorządowe: Starostwo, Komenda pow. p. p., Komisariat p. p., Urząd skarb. podatków i opłat skarbowych, Urząd akcyz i monop. państw., Kasa Skarbowa, Urząd Katastralny, Państw. urząd budowl. etna nazemnego, Inspektorat szkolny Magistrat, Wydział powiatowy. Kościóły i szkoły. 2 kat. 1 ew., 1 synag. Gimnazjum, szkoła zawod. dokształcająca, szkoła średnia prywatna. Instytucje: Powiatowa Kasa Chorych, Oddział Banku Polskiego, przytułek miejski, zakład leczniczy. Związki zawodowe i stowarzyszenia: Stow. handlowców, stowarzyszenie kupców, cechy: kowali, fryzjerów, piekarzy, krawców, szewców, rzeźników, blacharzy, stolarzy, stow. właścicieli nieruchomości. Jarmark: ogólnie 2 razy rocznie, na bydło i konie 7 razy rocznie. Państwowa fabryka wyrotynionowy. Państwowe stado ogierów. Przemysł drzewny, chemiczny, wódeczany, fabryki masy, papły, obuwia, browar, garbarnia.

Chef-lieu de distr. (y compris les faubourgs: Freda et Hermanowo), 108 m d'alt., siège du trib. de distr. et du trib. d'arr-t., cour d'appel Toruń, 11 000 habit. lignes de Tczew-Chojnice, Skarszewy-Smetowo & Władze. Autorités et serv. de l'Etat et auton.: Starostwo, Command-t de la police d'Et., Commissariat de police, Bureau des impôts et contrib., Bureau des necles et monopoles, Caisse du tré-